אין דורשין פרק שני חגיגה טז.

מסורת הש"ס

א) [נ"ל ואתה], ב) [אמרי"נ פני' המתמ' פרשת אחרי פסוק ולא יזנו לשעירי' אחריך בגיאור הגמה יו"ן], ג) קדושין מ. ע"ש, ד) קדושין לא., ה) מו"ק ח. קדושין מ., ו) תענית יא., ז) [נ"ל ריש"א וכ"פ בתענית], ח) [נ"ל יעקב וכ"פ תמורה מז.], ט) שבת מו., י) [נ"ל כהן שיש כיריו מומין], כ) [שיך לע"כ],

תורה אור השלם

1. וְאֹמַר יְיָ מִסִּינַי בָּא וְזָרַח מִשֵּׁעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מִרְבְּבֹת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ:
דברים לג ב

2. דּוֹרֵי צֶדֶק וְאָדוֹם דָּגוֹל מִרְבָּבָה: שִׁיר הַשִּׁירִים ה י

3. כִּי מֵעִיר הַקֹּדֶשׁ נִקְרָאוּ וְעַל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִסְמָכוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ:
ישעיהו מח ב

4. וַיֹּאמֶר צֵא וְעָמַדְתָּ בְּהַר לִפְנֵי יְיָ וְהִנֵּה יְיָ עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים לִפְנֵי יְיָ לֹא בָרוּחַ יְיָ וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא בָרַעַשׁ יְיָ וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְיָ וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דַקָּה:
מלכים א יט יא

5. כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶּעָנָן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם כֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד יְיָ וָאֶרְאֶה וָאֶפֹּל עַל פָּנַי וָאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר:
יחזקאל א כח

6. כֹּה אָמַר יְיָ הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי אֵי זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵי זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי:
ישעיהו סו א

7. וְנִתְּתָה מְחוּדָךְ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל עֹדֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: במדבר כו כ

8. אֶל תַּאֲמִינוּ בְּרֵע אֶל תִּבְטְחוּ בְּאַלּוּף מִשְׁכֶּבֶת חֵיקֵךְ שְׁמֹר פְּתְחֵי פִיךָ:
מיכה ז ה

9. וַיְרַח יְיָ אֶת רֵיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל לִבּוֹ לֹא אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאֲדָמָה בַּעֲבוּר הָאָדָם כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו וְלֹא אֹסִף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת כָּל חַי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי:
בראשית ח כא

10. הֲלוֹא מֵעַתָּה קָרָאת לִי אָבִי אַלּוּף נְעָרַי אָתָּה:
ירמיהו ג ד

11. כִּי אֵבֶן מִקִּיר תִּזְעָק וְכָפִיס מֵעֵץ יַעֲנֶנָּה:
חבקוק ב יא

12. כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ:
תהלים צא יא

13. אֲנִכִי הַגַּדְתִּי וְהוֹשַׁעְתִּי וְהִשְׁמַעְתִּי וְאֵין בְּכֶם זָר וְאַתֶּם עֵדַי נְאֻם יְיָ וַאֲנִי אֵל:
ישעיהו מג יב

הגהות הב"ח

(א) גם' דאמרי תרייהו למה"ד מצל למלך: (ב) שם רב יוסף אמר זה העומר עניה נקמר. כ"כ מ"ש רבה אמר כל המסתכל בקשת צריך שיפול על פניו דכתיב כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם וכו' וראה ואפול על פני וכו' לייטי עליה במערבא משום דמיחזי כמינות אלא לימא ברוך זוכר הברית הרואה את הקשת צריך לברך מאי מברך ברוך זוכר הברית רבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר ברוך זוכר הברית וקיים במאמרו: (ג) שם מיני והא תניא רבי אלעזר החזק אומר אם ריחף וכו' עליו בכל יום וילך למקום: (ד) שם מהוהך עליו בכהנים כומן שנים המקדש קיים בשעה שהיו כנ"ל ותיתא המסתכל נמתק: (ה) שם מומל לך אל תאמין יכו' כאדם רע מנעוריו ואין אלוף: (ו) שם וכפים מעץ יענגה רבי זריקא אומר נשמתו יכו' וא נמה תניא רבי שילא אמר מי מלאכי הכרת: (ז) רש"י ד"ה למקום וכו' טחן לו לב: (ח) תוס' ד"ה כבני וכו' דבני לאשבוחי שלמה: (ט) ר"ה ועשה מה שלבי מקן מקמע דמתחר לי לאדם שיעבה לגמרי חפלי וכו' דסוגיא: (י) ר"ה בכהנים יכו' דרב הונא דהוה קרים יכו' נראה לפרש יכו' כלום אמרו אין מסתכלין אלא משום היקמ דדעת אלא מסתכל: (כ) ר"ה ובמים יכו' לכמוך הוי נשיאים ואל מתמה וכו' בהיות. כ"כ ותפ"ע דאמרינן כלבא בלא מאחיה שב שנין

תוספות

מאי דרש אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן [1] (ואתא) מרבבות קדש אות הוא ברבבה שלו ורבי אבהו אמר [2] דגול מרבבה דוגמא הוא ברבבה שלו וריש לקיש אמר [3] ה' צבאות שמו אדון הוא בצבא שלו ורבי חייא בר אבא א"ר יוחנן [4] לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה והנה ה' עובר [5] ת"ר ששה דברים נאמרו בשדים שלשה כמלאכי השרת ושלשה כבני אדם שלשה כמלאכי השרת יש להם כנפים כמלאכי השרת וטסין מסוף העולם ועד סופו כמלאכי השרת ויודעין מה שעתיד להיות כמלאכי השרת יודעין ס"ד אלא שומעין מאחורי הפרגוד כמלאכי השרת ושלשה כבני אדם אוכלין ושותין כבני אדם פרין ורבין כבני אדם ומתים כבני אדם ששה דברים נאמרו בבני אדם שלשה כמלאכי השרת שלשה כבהמה שלשה כמלאכי השרת יש להם דעת כמלאכי השרת ומהלכין בקומה זקופה כמלאכי השרת ומספרים בלשון הקדש כמלאכי השרת שלשה כבהמה אוכלין ושותין כבהמה ופרין ורבין כבהמה ומוציאין רעי כבהמה: כל המסתכל בד' דברים רתוי לו שלא בא לעולם כו': בשלמא מה למעלה מה למטה מה לאחור לחיי אלא לפנים מה דהוה הוה ר' יוחנן ור"א דאמרי תרוייהו [6] משל למלך ב"ו שאמר לעבדיו בנו לי פלטירין גדולין על האשפה הלכו ובנו לו אין רצונו של מלך להזכיר שם אשפה: כל שלא חס על כבוד קונו רתוי לו שלא בא לעולם: מאי היא [7] ר' אבא אמר זה [8] המסתכל בקשת רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר [9] מסתכל בקשת דכתיב [5] כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה' רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר כדר' יצחק [10] דאמר רבי יצחק כל העובר עבירה בסתר כאילו דוחק רגלי שכינה שנא' [6] כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי איני [11] [12] והאמר ר' אלעא הזקן אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורין ויתעטף שחורין ויעשה מה שלבו חפץ ואל יחלל שם שמים בפרהסיא לא קשיא הא דמצי כייף ליה ליצריה הא דלא מצי כייף ליצריה דרש ר' יהודה ברבי נחמני מתורגמניה דריש לקיש כל המסתכל בג' דברים עיניו כהות בקשת ובנשיא [3] ובכהנים בקשת דכתיב כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם הוא מראה דמות כבוד ה' בנשיא דכתיב [7] ונתת מהודך עליו [13] המסתכל בכהנים בזמן שבהמ"ק קיים שהיו עומדין על דוכנן ומברכין את ישראל בשם המפורש דרש ר' יהודה ברבי נחמני מתורגמניה דריש לקיש מאי דכתיב [8] אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף אם יאמר לך יצר הרע חטוא והקב"ה מוחל [14] אל תאמן (שנא') אל תאמן ברע ואין רע אלא יצר הרע שנאמר [9] כי יצר לב האדם רע ואין אלוף אלא הקב"ה שנאמר [10] אלוף נעורי אתה [15] שמא תאמר מי מעיד בי אבני ביתו וקורות ביתו של אדם הם מעידין בו שנאמר [11] כי אבן מקיר תזעק וכפים מעץ יענגה [14] וחכ"א נשמתו של אדם מעידה בו שנאמר [8] משכבת חיקך שמור פתחי פיך אי זו היא דבר ששוכבת בחיקו של אדם הוי אומר זו נשמה ר' זריקא אמר שני מלאכי השרת המלוין אותו הן מעידין בו שנאמר [12] כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך [16] (וחכ"א) אבריו של אדם מעידין בו שנאמר [13] ואתם עדי נאם ה' ואני אל: **מתני'** [17] (יוסי) בן יועזר אומר שלא לסמוך יוסף בן יוחנן אומר [2] לסמוך יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך ניתאי הארבלי אומר לסמוך יהודה בן טבאי אומר שלא לסמוך שמעון בן שטח אומר לסמוך שמעיה אומר לסמוך אבטליון אומר שלא לסמוך הלל ומנחם לא נחלקו יצא מנחם נכנס שמאי [18] שמאי אומר שלא לסמוך הלל אומר לסמוך הראשונים

כבני אדם. הוה מלי למימסב ישנים ומוליאין ריעי כבני אדם כדלקמן גבי דדמי לבהמה ואיכא למימר דהוי בכלל הני ואף לקמן גם הוה תמיה ליה אלא משום דבעי (מ) אשמעי' שלשה דומין לבהמה. הכ"ר אלחנן: **ויעשה** מה שלבו חפץ.(מא) לגמרי משמע דמוטב לו לאדם שיעשה חפצו בסתר ולא בפרהסיא ולא כפר"ח דשלהי פ"ק דקדושין (דף מ. ושם) דפירש דח"ו שהיה מתיר לעשות עבירה אלא קאמר יבא שחורים ויבא למקום אחר דלכישת שחורים ואכסנאות משברין לבו ולא יבא לידי עבירה ויוכל לעשות מעכשיו מה שלבו חפץ דודאי לא יבא מתגבר עליו וסוגיא דשמעתא אינו משמע כדבריו הכא ובריש פרק בתרא דמועד קטן (דף יח. ושם):

בכהנים בזמן שבית המקדש קיים. מכאן קשה על פרש"י דפ"ג דמגילה (דף כד:) על הא דתנן [1] ידיו בוהקניות לא יעלו כפיו ופי' משום שהעם מסתכלין בו ואמרינן בחגיגה המסתכל בכהנים בשעה שנשאין כפיהן עיניו כהות והא ליתא דמסקינן דוקא בזמן שבית המקדש קיים ואילו התם בגבולין מדמקשי מיניה בגמרא מהכא דהוה בשיבנותיה דרב הונא [2] והוה פרים ידיה ומשני דלמא דש בעירו הוה וגרמא לפרש דלא בגבולין מיתסר משום היסח הדעת והכי איתא בירושלמי דהתם פ"ר יוסי הלא אמרה שאסור להסתכל בכהנים בשעה שהם מברכין את העם פ"ר מגי כלום אמר אלא משום היסח אלא מסתכל ולא מסתכל דעתאי:

יוסי בן יועזר בו'. בירושלמי אמר בראשונה לא היה מחלוקת אלא על הסמיכה בלבד ועמדו שמאי והלל ועשו ד' משברכו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צורכן רבו מחלוקות בישראל ונחלקו לב' בתות ויש לתמוה הרי נחלקו בבר בימי שאול על מלוה ופרוזבול (סנהדרין יט.) ושמא כיון דשאול וביתא דיבו הוו סברי דעתו לאמלוה ולא היה אדם מוחק עליו רק לפי סברת דוד לא מתקרי מחלוקת ומה שאמר בירושלמי ועמדו שמאי והלל ועשו ד' לא מצינו בפ"ק דשבת (דף יד:) רק שלשה דברים שנחלקו בהן:

[3] **שנים** מזונות האחרונים שאמרו לסמוך [4] נשיאים הוו. ואל תתמה על הא דתניא שמאי מקמי הלל והלל נשיא לכ"ע איכא למימר בהיות כי ג' מזונות הראשונים אשר אמרו שלא לסמוך היו נשיאים ושמאי סבר כוותייהו נקט ליה בראשונה ואגב דנקט ליה הכא בראשונה תניא ליה בכל מקום שמאי מקמי הלל והכא ליכא למיטעי לפי שנכנס במקום מנחם דתניא אחר הלל וא"כ אב ב"ד היה וכן שמאי נמי הכי:

מלאכה

מאי דרש אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן [1] (ואתא) מרבבות קדש אות הוא ברבבה שלו ורבי אבהו אמר [2] דגול מרבבה דוגמא הוא ברבבה שלו וריש לקיש אמר [3] ה' צבאות שמו אדון הוא בצבא שלו ורבי חייא בר אבא א"ר יוחנן [4] לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה והנה ה' עובר [5] ת"ר ששה דברים נאמרו בשדים שלשה כמלאכי השרת ושלשה כבני אדם שלשה כמלאכי השרת יש להם כנפים כמלאכי השרת וטסין מסוף העולם ועד סופו כמלאכי השרת ויודעין מה שעתיד להיות כמלאכי השרת יודעין ס"ד אלא שומעין מאחורי הפרגוד כמלאכי השרת ושלשה כבני אדם אוכלין ושותין כבני אדם פרין ורבין כבני אדם ומתים כבני אדם ששה דברים נאמרו בבני אדם שלשה כמלאכי השרת שלשה כבהמה שלשה כמלאכי השרת יש להם דעת כמלאכי השרת ומהלכין בקומה זקופה כמלאכי השרת ומספרים בלשון הקדש כמלאכי השרת שלשה כבהמה אוכלין ושותין כבהמה ופרין ורבין כבהמה ומוציאין רעי כבהמה: כל המסתכל בד' דברים רתוי לו שלא בא לעולם כו': בשלמא מה למעלה מה למטה מה לאחור לחיי אלא לפנים מה דהוה הוה ר' יוחנן ור"א דאמרי תרוייהו [6] משל למלך ב"ו שאמר לעבדיו בנו לי פלטירין גדולין על האשפה הלכו ובנו לו אין רצונו של מלך להזכיר שם אשפה: כל שלא חס על כבוד קונו רתוי לו שלא בא לעולם: מאי היא [7] ר' אבא אמר זה [8] המסתכל בקשת רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר [9] מסתכל בקשת דכתיב [5] כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה' רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר כדר' יצחק [10] דאמר רבי יצחק כל העובר עבירה בסתר כאילו דוחק רגלי שכינה שנא' [6] כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי איני [11] [12] והאמר ר' אלעא הזקן אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורין ויתעטף שחורין ויעשה מה שלבו חפץ ואל יחלל שם שמים בפרהסיא לא קשיא הא דמצי כייף ליה ליצריה הא דלא מצי כייף ליצריה דרש ר' יהודה ברבי נחמני מתורגמניה דריש לקיש כל המסתכל בג' דברים עיניו כהות בקשת ובנשיא [3] ובכהנים בקשת דכתיב כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם הוא מראה דמות כבוד ה' בנשיא דכתיב [7] ונתת מהודך עליו [13] המסתכל בכהנים בזמן שבהמ"ק קיים שהיו עומדין על דוכנן ומברכין את ישראל בשם המפורש דרש ר' יהודה ברבי נחמני מתורגמניה דריש לקיש מאי דכתיב [8] אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף אם יאמר לך יצר הרע חטוא והקב"ה מוחל [14] אל תאמן (שנא') אל תאמן ברע ואין רע אלא יצר הרע שנאמר [9] כי יצר לב האדם רע ואין אלוף אלא הקב"ה שנאמר [10] אלוף נעורי אתה [15] שמא תאמר מי מעיד בי אבני ביתו וקורות ביתו של אדם הם מעידין בו שנאמר [11] כי אבן מקיר תזעק וכפים מעץ יענגה [14] וחכ"א נשמתו של אדם מעידה בו שנאמר [8] משכבת חיקך שמור פתחי פיך אי זו היא דבר ששוכבת בחיקו של אדם הוי אומר זו נשמה ר' זריקא אמר שני מלאכי השרת המלוין אותו הן מעידין בו שנאמר [12] כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך [16] (וחכ"א) אבריו של אדם מעידין בו שנאמר [13] ואתם עדי נאם ה' ואני אל: **מתני'** [17] (יוסי) בן יועזר אומר שלא לסמוך יוסף בן יוחנן אומר [2] לסמוך יהושע בן פרחיה אומר שלא לסמוך ניתאי הארבלי אומר לסמוך יהודה בן טבאי אומר שלא לסמוך שמעון בן שטח אומר לסמוך שמעיה אומר לסמוך אבטליון אומר שלא לסמוך הלל ומנחם לא נחלקו יצא מנחם נכנס שמאי [18] שמאי אומר שלא לסמוך הלל אומר לסמוך הראשונים

עין משפט נר מצוה

יא א טוש"ע ח"מ סי' רכט סעיף ח.
יב ב מיי' פי"ב מהל' תפלה הל' ז סמג עשין כ טוש"ע ח"ח סי' קמ סעיף כג:
יג ג מיי' פ"ח מהלכות חגיגה הלכה ט:

מוסף רש"י

הוגא בעמוד הבא

רבינו חננאל

בכבודי מאי דרוש אמר ר' יוחנן ואתא מרבבות קודש אות הוא ברבבה שלו [ה' צבאות שמו] אדון הוא בצבא שלו אמר רבי יוחנן לא ברוח ה' ואחר הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה [והנה ד' עובר]: **ת"ר** ד' דברים נאמרו בשדין שלשה כמלאכים יש להן כנפים וטסין מסוף העולם ועד סופו ושומעין מה שעתיד להיות וג' כבני אדם פרין ורבין ואוכלין ושותין ומתין כבני אדם: ד' דברים יש בבני אדם יש בהן דעת ומהלכין בקומה וקופה ומספרין לשון קודש כמלאכים אוכלין ושותין ומוציאין רעי ופרים ורבים כבהמה. ה) שאלו את בן זומא בתולה שעיברה מהו. מי חיישינן לדשמואל דאמר יכול אני לבעול כמה בתולות בלא דם. או דלמא הא דשמואל לא שביחא [כר"] וחיישינן שמא באמבטי עיברה כו' פירוש אשה הרה שנבדקה ונמצאת בתולה מי אמרינן מביאה נתעברה כשמואל והרינו קורא בה אשה כי תזריע וילדה זכר ג) טמאה ותיכף [קרבן] לידה אי דלמא אימור באמבטי של מרחץ נתעברה כגון שירד איש באותה האמבטי ופלט ש"ז וירדה אשה וקירבה באותה טיפה של ש"ז ונכנסה בתוך רחמה ונתעברה זה מעשה נסים הוא ואינה טמאה לידה שאין אני קורא בה אשה כי תזריע. ומקשינן וכי הרינו באמבטי כי האי גוונא מי משכחת לה והאמר שמואל כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינה מזרעת ופריקינן כי אמר שמואל דבענן יריית כחץ בעת שפולטה האיש ווז הש"ז האיש שפלטה באמבטי יורה כחץ הוה ולא איפשיטא ושמעינן שנמצאת אשה הרה ובעת לידה לא היתה יכולה לילד שאמרו כי היא בתולה וקרעו לה הנשים בדינר של זהב אותם המסוככין המלאין דם בתולין ולידה: **מתני'** כל המסתכל בד' דברים ראוי לו כאילו לא בא לעולם. פי' טוב כמנו הנפל שלא בא לעולם כי אין לאדם להתעסק אלא [במה] שנעשה להכיר קונו בעשיית חוקיו ומשפטיו כי עשיית משפט וצדקה הם ידיעתו של הקב"ה כדכתיב בעשיית צדקה ומשפט הלא הוא הדעת אותי נאום ה' ולעשות מצותיו ותורותיו אבל להסתכל לידע מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור לא. כי לא נתנה רשות לאדם להתעסק אלא בדבר שהוא מן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ולבקצר השמים ועד קצה השמים ולא בדברים אחרים. בשלמא מה למעלה ומה למטה ומה לאחור יש להמנע דלמא אתי להטיית מילין כלפי למעלה. אלא לפנים מאי איכפת לן [מה] דהוה הוה. ומשני ר' יוחנן ור' אלעזר משל למלך ב"ו כו'. כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו כאלו לא בא לעולם מאי היא רבה אמר זה המסתכל בקשת ואומר כגון זה דמות ה' שנא' כמראה הקשת אשר יהיה בענן וגו' רב יוסף אמר זה העובר עבירה ומסתתר מבני אדם ואינו חושש לכבודו של מקום שנסתרות לפניו בגלויות וכדרבי יצחק [דאמר] העובר עבירה בסתר כו' שנמצא נוגע בדעת הבריות ואינו חושש לכבודו של מקום ומקשינן אינו כי העובר עבירה בסתר יותר הוא רע מן העובר בגלוי. והתניא [ר"] אילעאי הזקן אומר אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו כו' ח"ו שאילעאי הזקן התיר לעבור עבירה כלל אלא כך א' אם ראה אדם שיצרו מתגבר עליו באכילה ובשתיה ובמיני זמר ומתיירא שמא ישחבר ויבא לידי עבירה התיר לו לילך למקום אחר וילבש שחורים כל זה כדי לשבור את יצרו שהאכסניא לבו שבור כדאמרינן כלבא בלא מאחיה שב שנין

ה) עיין לקמן יח ע"ב. ו) מדברי רבינו נראה דלא נרם מהו לסה"ג רק מהולה שעיברה מהו אחם ומפ' המבנים ליה לענין טומאת לידה וקרבן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com